U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Pavla Vrchy a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Úřadu pro ochranu osobních údajů**, se sídlem v Praze 7, pplk. Sochora 27, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Obvodním soudem pro Prahu 4,** a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 10 Nc 2767/2012, o vydání předběžného opatření ve věci žalobce: **Mgr. R. L.,** a žalovaných: **1) SOLUS**, zájmové sdružení právnických osob, se sídlem Antala Staška 510/38, Praha 4 – Krč, **2) Home Credit, a. s.,** se sídlem Moravské náměstí 249/8, Brno,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 10 Nc 2767/2012, o nařízení předběžného opatření, **je soud.**

II. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 16. 5. 2012, čj. 10 Nc 2767/2012 - 9, **s e z r u š u j e.**

O d ů v o d n ě n í:

Návrhem doručeným dne 20. 7. 2012 se Úřad pro ochranu osobních údajů domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 4 ve věci návrhu žalobce na vydání předběžného opatření.

Z předloženého soudního spisu Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 10 Nc 2767/2012 a z podání navrhovatele vyplynuly následující skutečnosti:

Dne 15. 5. 2012 podal žalobce u Obvodního soudu pro Prahu 4 návrh, kterým se domáhal vydání předběžného opatření. Žádal, aby okresní soud rozhodl, že žalovaný 1) má povinnost zdržet se evidence osobních údajů žalobce a jejich poskytování třetím osobám, a že žalovaný 2) nesmí poskytovat osobní údaje žalobce třetí osobě včetně žalovaného 1). V návrhu žalobce mj. uvedl, že žalovaní neoprávněně bez jeho souhlasu

shromažďují údaje týkající se jeho osoby. Naopak žalobce proti jednání žalovaných brojil tím, že zaslal žalovaným dopis, ve kterém vyjádřil svůj nesouhlas se zpracováním osobních údajů. Žalobce uzavřel, že nezákonné zveřejnění údajů zásadním způsobem ovlivňuje jeho soukromý i pracovní život, a proto podal návrh na vydání předběžného opatření.

Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 16. 5. 2012, čj. 10 Nc 2767/2012 - 9, řízení o vydání předběžného opatření zastavil s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů; dále rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Obvodní soud s odkazem na § 7, § 103, § 104 odst. 1 o. s. ř. shledal, že nejsou splněny podmínky řízení. Podle obvodního soudu z § 29 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), vyplývá, že Úřad pro ochranu osobních údajů provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů, přijímá podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů a informuje o jejich vyřízení. Proto rozhodl, že je k řízení ve věci příslušný správní orgán.

S rozhodnutím obvodního soudu nesouhlasil Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „navrhovatel“), a proto podal zvláštnímu senátu návrh na řešení kompetenčního sporu podle zákona č. 131/2002 Sb. Navrhovatel je toho názoru, že § 29 či § 21 odst. 1 a 3 zákona o ochraně osobních údajů nezakládá jeho pravomoc k řešení soukromoprávních sporů. Navrhovatel jako dozorový a správní orgán má pravomoc provádět veřejnoprávní kontrolu zpracování osobních údajů a dále pravomoc vést správní řízení o uložení sankce za správní delikt (§ 46 zákona o ochraně osobních údajů). Navrhovatel však není oprávněn vydat předběžné opatření na základě návrhu konkrétního stěžovatele. Navrhovatel odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. Konf 56/2009, v němž zvláštní senát mj. uvedl, že z § 21 a § 29 zákona o ochraně osobních údajů již od roku 2004 nevyplývá jakákoli pravomoc úřadu týkající se zajišťování opatření k nápravě ve smyslu poskytnutí zadostiučinění, a dále na usnesení zvláštního senátu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. Konf 10/2012, zabývající se právem účastníků na soudní ochranu.

Navrhovatel dále uvedl, že předmětem sporu je evidování žalobce jako dlužníka a záznam o pohledávce v databázi SOLUS. Žalobce podal návrh na vydání předběžného opatření z důvodu odvrácení další závažné škody, protože jej vedení v databázi omezuje v podnikání i osobním životě. Podle navrhovatele je proto předmětem sporu soukromoprávní vztah mezi žalobcem a žalovanými vyplývající ze zpracování osobních údajů o žalobci na základě předchozího smluvního vztahu; ve věci by proto měl rozhodovat soud.

Pouze pro doplnění navrhovatel zvláštnímu senátu sdělil, že se na něj žalobce obrátil se stížností podle § 29 zákona č. 101/2000 Sb., což ale nebrání tomu, aby se svého práva domáhal také u soudu.

Navrhovatel z výše uvedených důvodů uzavřel, že příslušným k rozhodování ve věci je soud.

K návrhu na rozhodnutí kompetenčního sporu se vyjádřil SOLUS, zájmové sdružení právnických osob [dále jen „žalovaný 1)]. Uvedl, že § 21 zákona o ochraně osobních údajů byl několikrát novelizován. Původní znění tohoto ustanovení upravovalo, že *„pokud subjekt údajů zjistí, že došlo k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, má právo se obrátit na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě“*. Aktuální znění § 21 zákona o ochraně osobních údajů, účinné od 1. 1. 2012, však tuto pravomoc navrhovatele již neobsahuje. Z výše uvedeného podle žalovaného 1) vyplývá, že zákonodárce vědomě omezil pravomoc navrhovatele. Ve věci by proto měly rozhodovat soudy.

Také společnost Home Credit, a. s. [dále jen „žalovaný 2)], se vyjádřila k návrhu na řešení kompetenčního sporu a ztotožnila se s argumentací navrhovatele. Podle žalovaného 2) je navrhovateli svěřena pouze veřejnoprávní dozorová činnost ve věcech ochrany osobních údajů. Uvedený závěr potvrzují i rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. Konf 10/2012, a ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. Konf 56/2009. Žalovaný 2) uzavřel, že ve věci by měl rozhodovat soud, nikoli správní orgán.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Ustanovení § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 25. 7. 2004, upravovalo, že pokud subjekt údajů (dále jen „subjekt“) zjistil, že správce nebo zpracovatel údajů porušil své povinnosti, měl právo obrátit se na navrhovatele se žádostí o zajištění opatření k nápravě. Toto ustanovení bylo novelizováno zákonem č. 439/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, platným a účinným od 26. 7. 2004. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí: *„Změna ustanovení § 21 až 24, která se týkají ochrany práv subjektu údajů, je navrhována z několika důvodů. Tím nejdůležitějším je dosavadní zkušenost s aplikací § 21 a násl., kdy se přístup Úřadu, přístup subjektů údajů a přístup soudů, nepodařilo sjednotit v tom směru, že Úřad jako ústřední správní úřad nemůže v takovém případě ve své kompetenci řešit spory mezi správcem, zpracovatelem a subjektem údajů o odstranění následků neoprávněných zásahů do soukromí subjektů údajů a druh, popřípadě výši náhrady...Proto se navrhuje, aby kompetence Úřadu byla v tomto případě odpovídající jeho postavení a Úřad mohl na základě podnětu subjektu údajů postupovat vůči správci nebo zpracovateli prostředky pro správní úřad obvyklými, a případy, kdy jsou vznášeny nároky na náhradu nemajetkové újmy nebo náhradu škody, svěřit do pravomoci soudů, jak je tomu ostatně obvyklé i v ostatních případech zásahů do práva na ochranu osobnosti“*.

Od roku 2004 se subjekt osobních údajů mohl podle novelizovaného § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů domáhat nápravy při protiprávním zpracování jeho osobních údajů tak, že podal žádost o vysvětlení anebo žádost o odstranění vzniklého stavu u správce nebo zpracovatele údajů. Ustanovení § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 31. 12. 2011, však umožňovalo, aby se dotčený subjekt osobních údajů obrátil s požadavky podle § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů i přímo na navrhovatele.

Rozhodováním navrhovatele podle § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění do 31. 12. 2011, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu a v

usnesení ze dne 4. 9. 2012, čj. 1 As 93/2009 - 273, vyslovil, že *„podání učiněné podle § 21 odst. 3 i odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., jímž subjekt osobních údajů žádá Úřad pro ochranu osobních údajů o uložení opatření k nápravě zpracovateli či správci osobních údajů, je toliko podnětem k uplatnění dozorčího práva Úřadu"*. Rozšířený senát dále uvedl, že *„na výkon dozoru Úřadem nemá podatel subjektivní právo a informace Úřadu pro ochranu osobních údajů o způsobu vyřízení takového podnětu není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s."*. Z toho vyplývá, že i před 1. 1. 2012 byla obrana subjektu podle § 21 zákona o ochraně osobních údajů omezená a nenároková, protože navrhovatel by podání žalobce posuzoval pouze jako podnět ke své dozorové činnosti.

Zvláštní senát rozhoduje podle skutkového a právního stavu v době rozhodování (srov. č. 485/2005 Sb. NSS), proto je pro nyní rozhodovanou věc důležité, že pravomoc podle § 21 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů navrhovateli od 1. 1. 2012 již nenáleží, protože zákon č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 1. 2012 zrušil odstavec 3 a 4 § 21 zákona o ochraně osobních údajů. Podle právní úpravy ke dni rozhodování zvláštního senátu je subjekt údajů oprávněn se obrátit se žádostí o vysvětlení či o odstranění závadného stavu pouze na správce příp. zpracovatele osobních údajů, nikoli však na navrhovatele, jak tomu bylo do 31. 12. 2011.

Postavením navrhovatele po 1. 1. 2012 se zvláštní senát zabýval v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 94/2011 – 8, dostupném na www.nssoud.cz. Zvláštní senát vyložil, že § 21 zákona o ochraně osobních údajů reguluje podmínky práva na přístup k ochraně osobních údajů tehdy, pokud se subjekt údajů domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou jeho soukromého a osobního života nebo v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů. Dále vyslovil, že *„předmětné ustanovení však nezakládá pravomoc navrhovatele rozhodovat ve sporech mezi subjektem údajů a správcem nebo zpracovatelem o nárocích plynoucích z takového zásahu. Z § 29 zákona o ochraně osobních údajů pak vyplývá, že pravomoci navrhovatele na úseku ochrany osobních údajů jsou kontrolní a dozorové"*. Uzavřel, že tyto závěry budou platit tím spíše poté, co zákonodárce zrušil v § 21 zákona č. 101/2000 Sb. odstavce 3 a 4 umožňující subjektu údajů obracet se přímo na navrhovatele (shodně rozhodnul zvláštní senát i v usnesení ze dne 14. 6. 2012, čj. Konf 10/2012 - 6).

S tímto závěrem se zvláštní senát v nyní rozhodované věci ztotožnil. Ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění od 1. 1. 2012, již pravomoc navrhovatele neupravuje. Činí tak pouze § 29, podle kterého může navrhovatel mimo jiné provádět dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem o ochraně osobních údajů, přijímat podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem, projednávat přestupky a jiné správní delikty a udělovat pokuty.

Navrhovatel je proto oprávněn vykonávat pouze kontrolní a dozorovou činnost podle § 29 zákona o ochraně osobních údajů. Není však příslušný k vydání předběžného opatření či k tomu, aby zakázal či přikázal žalovaným, aby určitým způsobem jednali či nejednali.

Zvláštní senát neshledal důvod, aby se od dosavadních rozhodnutí zvláštního senátu týkajících se shodné otázky odchýlil. Uzavřel proto, že k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření je příslušný obvodní soud.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Obvodního soud pro Prahu 4 ze dne 16. 5. 2012, čj. 10 Nc 2767/2012 – 9.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Obvodní soud pro Prahu 4 pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. ledna 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu